Euroopan unionin
virallinen lehti

FI
C-sarja

C/2025/6318

3.12.2025

Euroopan alueiden komitean päätöslauselma monivuotista rahoituskehystä 2028–2034 koskevasta ehdotuksesta

(C/2025/6318)

EUROOPAN ALUEIDEN KOMITEA (AK)

Ottaa huomioon

— Euroopan komission tiedonannon ”Dynaaminen EU:n talousarvio tulevaisuuden tarpeisiin – Monivuotinen rahoituskehys 2028–2034”,

— monivuotista rahoituskehystä 2028–2034 koskevaan pakettiin kuuluvat Euroopan komission eri lainsäädäntöehdotukset ja erityisesti ehdotuksen COM 2025(565) final yhden rahaston perustamisesta (kansallista ja alueellista kumppanuutta koskeva rahasto eli kumppanuusrahasto),

— 13. lokakuuta 2025 julkaistun vuosikertomuksen EU:n alueiden ja kuntien tilasta 2025.

1. toteaa, että EU:n paikallis- ja alueviranomaiset ovat strategisia kumppaneita monivuotisessa rahoituskehyksessä 2028–2034, sillä ne eivät ole vain sidosryhmiä tai EU:n varojen edunsaajia, vaan myös olennaisen tärkeitä toimijoita tarvittavien investointien toteuttamisessa omilla tasoillaan, ja ne ovat lähin taho, joka tuntee alueidensa sosioekonomisen todellisuuden.

2. on vakuuttunut siitä, että Euroopan unionin (EU) toiminnasta tehdyssä sopimuksessa asetettujen taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden tavoitteiden saavuttaminen ja EU:n kestävän vaurauden ja sen kaikkien asukkaiden pitkäkestoisen hyvinvoinnin lisääminen edellyttävät, että kaikilla EU:n alueilla on mahdollisuus saada käyttöönsä EU:n määrärahoja ja että talousarviossa on määrärahoja kaikille alueluokille. EU:n talousarvion 2028–2034 hallintosääntöjen on pohjattava alueellisten tarpeiden näyttöön perustuvaan arviointiin, jotta voidaan varmistaa oikeudenmukaisuus, ennustettavuus ja pitkän aikavälin ohjelmasuunnittelu sekä rahoitus kaikille alueille.

3. tähdentää, että koheesiopolitiikka on EU:n tärkein pitkän aikavälin väline kilpailukykyyn, tietämykseen ja kestävään kehitykseen investoimiseksi sekä sosiaalisen osallisuuden edistämiseksi alue- ja paikkalähtöisten toimintapolitiikkojen pohjalta. Koheesiopolitiikka suuntaa tulevaisuuteen ja luo vakautta, vahvistaa luottamusta ja takaa sen, että sisämarkkinat voivat todella toimia kaikkien hyväksi. Ehdotuksessa mainitaan kolme alueluokkaa ja varoja kohdennetaan vähemmän kehittyneille alueille. AK kehottaa kuitenkin määrittämään oman talousarvion koheesiopolitiikalle sekä EU:n tasolla alustavat alueelliset määrärahat nykyisen vakiintuneen menettelytavan pohjalta, jossa otetaan huomioon sosiaaliset ja taloudelliset indikaattorit. Koheesiopolitiikan tulisi kattaa jatkossakin kaikki alueet, eikä sitä saa jättää yksinomaan kansallisten viranomaisten harkintavaltaan.

4. on huolissaan kuilusta koheesiopolitiikan ja otsakkeeseen ”Kilpailukyky, vauraus ja turvallisuus” kuuluvien politiikanalojen välillä sekä kiihtyvästä kehityksestä kohti keskitetysti hallinnoituja rahastoja. AK painottaa, että koheesiopolitiikka on yksi tärkeimmistä alueellista kilpailukykyä edistävistä tekijöistä EU:ssa.

5. katsoo, että uusi monivuotista rahoituskehystä koskeva ehdotus saattaa pahentaa demokratiavajetta ja heikentää luottamusta EU:n toimielimiin, koska on ennakoitavissa, että Euroopan parlamentin ja kansallisten tai alueellisten parlamenttien suorittama valvonta tulee olemaan puutteellista.

6. on huolissaan siitä, että kumppanuusrahastoa koskeva ehdotus saattaa johtaa komission käsissä keskittämisen lisäämiseen sekä koheesio-, kalastus- maatalous- ja maaseudun kehittämispolitiikan uudelleenkansallistamiseen ja altistaa sekä paikallis- ja alueviranomaiset että kaikki kumppanuusrahaston kattamat alakohtaiset politiikat keskinäiselle kilpailulle.

7. on vakaasti sitä mieltä, että kansallisten ja alueellisten kumppanuussuunnitelmien valmistelua, niistä neuvottelua ja niiden toteuttamista ja seurantaa ei pitäisi jättää yksinomaan keskushallinnon vastuulle. Päätöksenteon siirtäminen kansalliselle tasolle ilman alueiden vahvaa osallistamista olisi vastoin toissijaisuuden perusperiaatetta, heikentäisi merkittävästi jo vakiintunutta monitasoista hallintoa ja olisi selvästi ristiriidassa kumppanuusperiaatteen kanssa.

8. kehottaa Euroopan komissiota tarkistamaan kumppanuusrahastoa koskevaa ehdotustaan ja neuvostoa ja Euroopan parlamenttia yhtymään tähän kehotukseen. AK kehottaa myös kaikkia asianomaisia osapuolia neuvottelemaan tulevan monivuotisen rahoituskehyksen rakenteesta, ottamaan huomioon, että alueet eri puolilta Euroopan unionia ovat pyytäneet yleisesti säilyttämään yhteistyöhön perustuvan varojen hallinnoinnin vakiintuneen käytännön, ja tunnustamaan alueiden roolin koheesion sekä maatalouden ja maaseudun kehittämisen alalla.

9. kehottaa paikallis- ja alueviranomaisten kansallisia, alueellisia ja eurooppalaisia järjestöjä, ammattijärjestöjä, yrityksiä sekä kansalaisjärjestöjä ja kansalaisyhteiskunnan organisaatioita yhdistämään voimansa, jotta EU:lle voidaan varmistaa monivuotinen rahoituskehys 2028–2034, jonka avulla siitä tulee entistä yhtenäisempi, selviytymiskykyisempi, sosiaalisempi, kestävämpi ja kilpailukykyisempi.

Bryssel 15. lokakuuta 2025.

Euroopan alueiden komitean
puheenjohtaja
Kata TÜTTŐ